
167

Besluit van 1 juni 2018 tot wijziging van het Waterbesluit in verband met normering van de Westelijke kanaaldijk Amsterdam-Rijnkanaal en Lekkanaal tussen Amsterdam en Nieuwegein, de Westelijke kanaaldijk Afwateringskanaal 's-Hertogenbosch Drongelen en de kanaaldijk Kreekrakpolder en overdracht van voorhavendijken

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat van 28 maart 2018, nr. IenW/BSK-2018/45473, Hoofddirectie Bestuurlijke en Juridische Zaken;

Gelet op de artikelen 2.4 en 3.1, eerste lid, van de Waterwet;

De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van 11 april 2018, nr. W17.18.0074/IV);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat van 28 mei 2018, nr. IenW/BSK-2018/81243, Hoofddirectie Bestuurlijke en Juridische Zaken;

Hebben goedgevonden en verstaan:

ARTIKEL I

Het Waterbesluit wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 2.1a wordt als volgt gewijzigd:

1. Het artikel wordt vernummerd tot artikel 2.2a.
2. In het derde lid wordt na «veiligheidsnorm» een komma ingevoegd.

B

Bijlage la wordt vervangen door bijlage la bij dit besluit.

C

Bijlage Ib wordt vervangen door bijlage Ib bij dit besluit.

D

Bijlage III, onderdeel 1, wordt als volgt gewijzigd:

1. In het onderdeel beginnend met «Prinses Beatrixsluizen» wordt «voorhavendijken» vervangen door «voorhavendijk Oost».
2. Na «Prinses Beatrixsluizen» vervalt «; inclusief voorhavendijk Oost».
3. Na «Koninginnensluizen» vervalt «; inclusief voorhavendijken».
4. Na «Prinses Irenesluizen» vervalt «; inclusief voorhavendijken».

ARTIKEL II

Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 juli 2018, met uitzondering van artikel I, onderdeel D, dat in werking treedt op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

Wassenaar, 1 juni 2018

Willem-Alexander

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat,
C. van Nieuwenhuizen Wijbenga

Uitgegeven de *negentiende* juni 2018

De Minister van Justitie en Veiligheid,
F.B.J. Grapperhaus

Bijlage Ia, behorend bij artikel I, onderdeel B, van het Besluit tot wijziging van het Waterbesluit in verband met normering van de Westelijke kanaaldijk Amsterdam-Rijnkanaal en Lekkanaal tussen Amsterdam en Nieuwegein, de Westelijke kanaaldijk Afwateringskanaal 's-Hertogenbosch Drongelen en de kanaaldijk Kreekrakpolder en overdracht van voorhavendijken

Bijlage IA. Rijksdriehoekskoördinaten begrenzingen en veiligheidsnormen dijkdelen (Bijlage bij artikel 2.2a, eerste en derde lid, van het Waterbesluit)

Dijkdeel	Beginpunt voor de toepassing van artikel 2.2a, eerste lid		Eindpunt voor de toepassing van artikel 2.2a, eerste lid		Gemiddelde overschrijdingskans per jaar als bedoeld in artikel 2.2a, derde lid
	x	y	x	y	
301	128792	483775	129611	482978	1:1000
302	129659	482881	129864	481920	1:1000
303	129864	481920	130159	479715	1:300
304	130174	479697	130148	476448	1:1000
305	130019	476392	129169	471663	1:100
306	129169	471663	128359	466968	1:300
307	128359	466968	128201	464837	1:100
308	128202	464829	128486	463324	1:300
309	128486	463324	132167	459958	1:300
310	153134	440639	159707	434675	1:100
311	159638	434592	152869	440528	1:100
312	239151	487160	239837	487926	1:100
313	241307	473450	239087	487004	1:100
314	239865	487952	238939	486082	1:100
315	238926	485490	241348	473498	1:100
316	243077	473933	244573	474647	1:100
317	246046	474659	246275	474658	1:100
318	246462	474651	248987	474537	1:100
319	251738	474078	253409	473445	1:100
320	243120	473866	244569	474599	1:100
321	248381	474520	245533	474608	1:100
322	253378	473406	251771	474001	1:100
323	213092	463941	223927	464804	1:100
324	223933	464723	213013	463788	1:100
325	186884	420282	184823	429349	1:100
326	184955	429400	184620	428639	1:100
327	184521	428420	185598	422919	1:100
328	185598	422919	187066	420376	1:100
329	112030	404672	116488	406747	1:100
330	116496	406697	112058	404544	1:100
331	117295	405488	117054	406167	1:100
332	120168	404499	127579	400982	1:100
333	127647	400929	129615	399718	1:100
334	129768	399584	121134	404177	1:100
335	130618	399305	131310	399189	1:100
336	131205	399168	130614	399221	1:100
337	134460	398854	134977	398267	1:100
338	135866	396697	136850	393973	1:100
339	136824	393797	136104	395932	1:100
340	139625	391290	141644	390190	1:100
341	141538	390205	139608	391259	1:100
342	142541	389961	148695	390121	1:100
343	148698	390093	142457	389866	1:100
344	159968	390603	161584	390684	1:100
345	161385	390641	159970	390560	1:100
346	162495	390729	167449	391501	1:100
347	167449	391501	168620	391628	1:100
348	167828	391501	162097	390673	1:100
349	169637	391670	170527	391699	1:100
350	170828	391677	170429	391657	1:100
351	150940	409367	149590	408825	1:150
352	151375	416698	154157	410165	1:150
353	153921	410335	151260	416645	1:150

Dijkdeel	Beginpunt voor de toepassing van artikel 2.2a, eerste lid		Eindpunt voor de toepassing van artikel 2.2a, eerste lid		Gemiddelde overschrij- dingskans per jaar als bedoeld in artikel 2.2a, derde lid
	x	y	x	y	
354	151409	410786	153921	410335	1:150
355	154157	410165	154611	409664	1:150
356	156121	408035	151299	410760	1:150
357	154611	409664	156177	408090	1:100
358	159020	406636	163991	403088	1:100
359	163971	403065	159003	406566	1:150
360	165060	402175	168817	398761	1:100
361	168771	398743	165041	402155	1:150
362	168895	398658	171341	395359	1:100
363	170683	396187	168852	398636	1:150
364	171314	395339	170683	396187	1:100
365	172151	394255	175432	389212	1:100
366	172983	392466	172117	394234	1:100
367	171497	391884	172943	392366	1:100
368	173416	390588	171603	391880	1:100
369	175295	389374	173447	390592	1:100
370	176341	386361	176863	380897	1:100
371	175941	383990	176281	386350	1:100
372	176664	381605	175911	383970	1:100
373	176878	380802	178613	378627	1:100
374	178599	378588	176840	380798	1:100
375	178705	378537	179811	373544	1:100
376	179607	375209	178691	378502	1:100
377	179799	373543	179674	374611	1:100
378	179835	373451	180063	371335	1:100
379	180040	371333	179802	373449	1:100
380	180080	371231	180390	368448	1:100
381	180408	367943	180047	371227	1:100
382	191070	370900	193614	372279	1:100
383	190871	370791	191053	370894	1:100
384	189706	370139	190837	370777	1:100
385	193614	372279	189706	370139	1:100
386	181122	365499	189636	370083	1:100
387	189636	370083	181110	365406	1:100
388	181066	365179	181143	365048	1:100
389	181021	364977	180804	365012	1:100
390	174664	361849	180317	364908	1:100
391	180322	364897	177181	363247	1:100
392	168677	358598	174572	361798	1:100
393	174580	361785	168709	358585	1:100
394	183167	361613	188117	354091	1:100
395	188066	354010	183113	361586	1:100
396	189260	350012	184840	341596	1:100
397	182474	335555	189057	350009	1:100
398	183939	338580	182526	335527	1:100
399	180540	330392	181548	333206	1:100
400	179309	325211	180912	328765	1:100
401	178666	324029	178801	324304	1:100
402	180966	328729	177982	322507	1:100
403	177812	322133	177161	320677	1:100
404	45856	372704	49373	365467	1:300
405	46671	368308	45480	371927	1:100
406	44147	359119	46671	368308	1:300
407	49374	365468	44422	359397	1:100
408	149547	408913	150894	409506	1:150
409	125661	486553	125680	486422	1:100
410	125680	486422	128487	483809	1:1000
411	128487	483809	128584	483724	1:100
412	128584	483724	129911	479711	1:300
413	129911	479711	129906	479689	1:1000
414	129906	479689	128445	468143	1:300
415	128445	468143	128439	468129	1:1000
416	128439	468129	128081	464855	1:300
417	128081	464855	128083	464844	1:1000
418	128083	464844	130818	460898	1:100
419	133679	456818	136131	448171	1:100

Dijkdeel	Beginpunt voor de toepassing van artikel 2.2a, eerste lid		Eindpunt voor de toepassing van artikel 2.2a, eerste lid		Gemiddelde overschrijdingskans per jaar als bedoeld in artikel 2.2a, derde lid
	x	y	x	y	
420	133361	413838	135436	409642	1:150
421	74724	385149	77269	376894	1:100

Bijlage Ib, behorend bij artikel I, onderdeel C, van het Besluit tot wijziging van het Waterbesluit in verband met normering van de Westelijke kanaaldijk Amsterdam-Rijnkanaal en Lekkanaal tussen Amsterdam en Nieuwegein, de Westelijke kanaaldijk Afwateringskanaal 's-Hertogenbosch Drongelen en de kanaaldijk Kreekrakpolder en overdracht van voorhavendijken

Bijlage IB. Weergave dijkdelen (Bijlage bij artikel 2.2a, tweede lid, van het Waterbesluit)

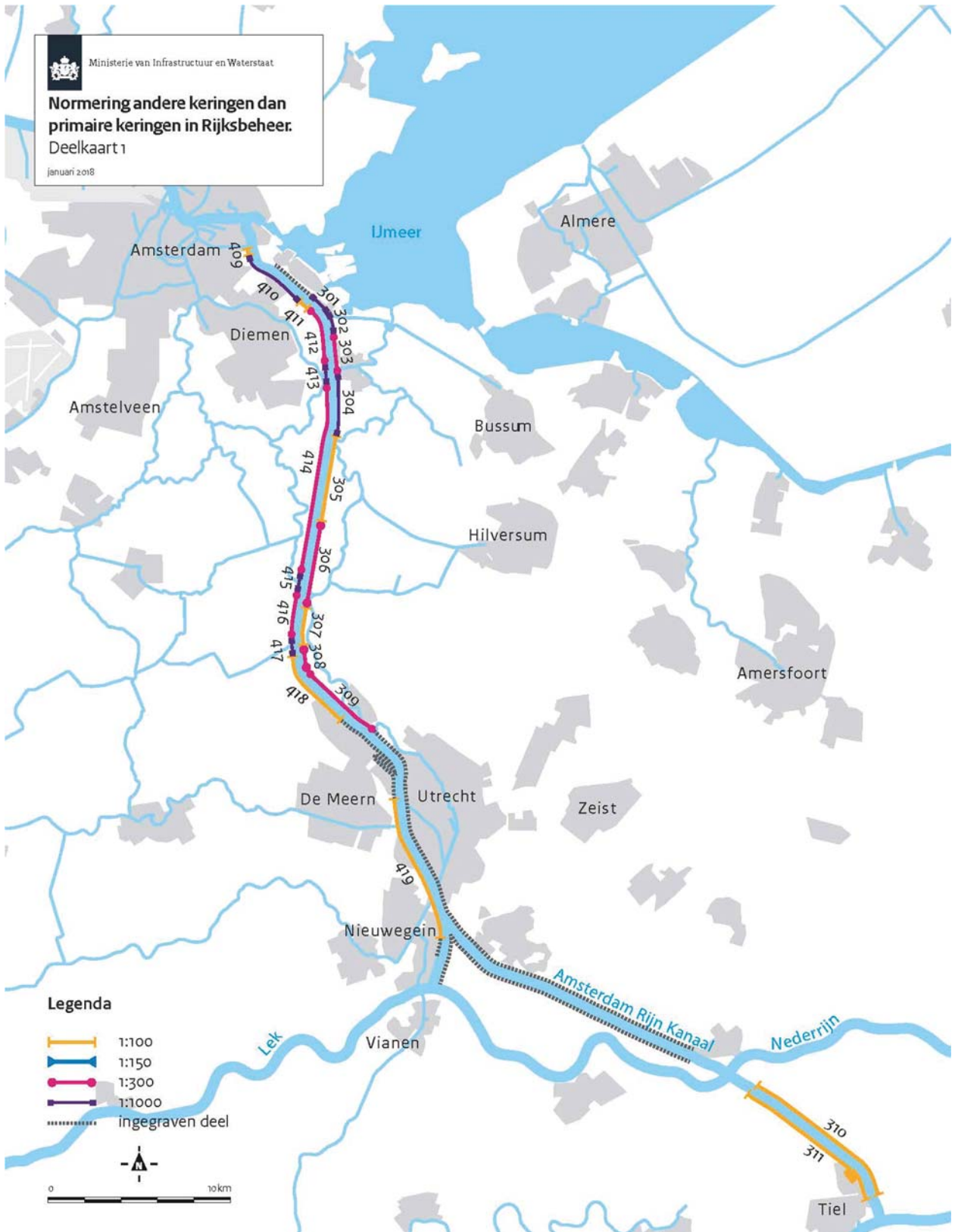

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Normering andere keringen dan primaire keringen in Rijksbeheer.

Deelkaart 1

Januari 2018

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Normering andere keringen dan primaire keringen in Rijksbeheer.

Deelkaart 2

januari 2018

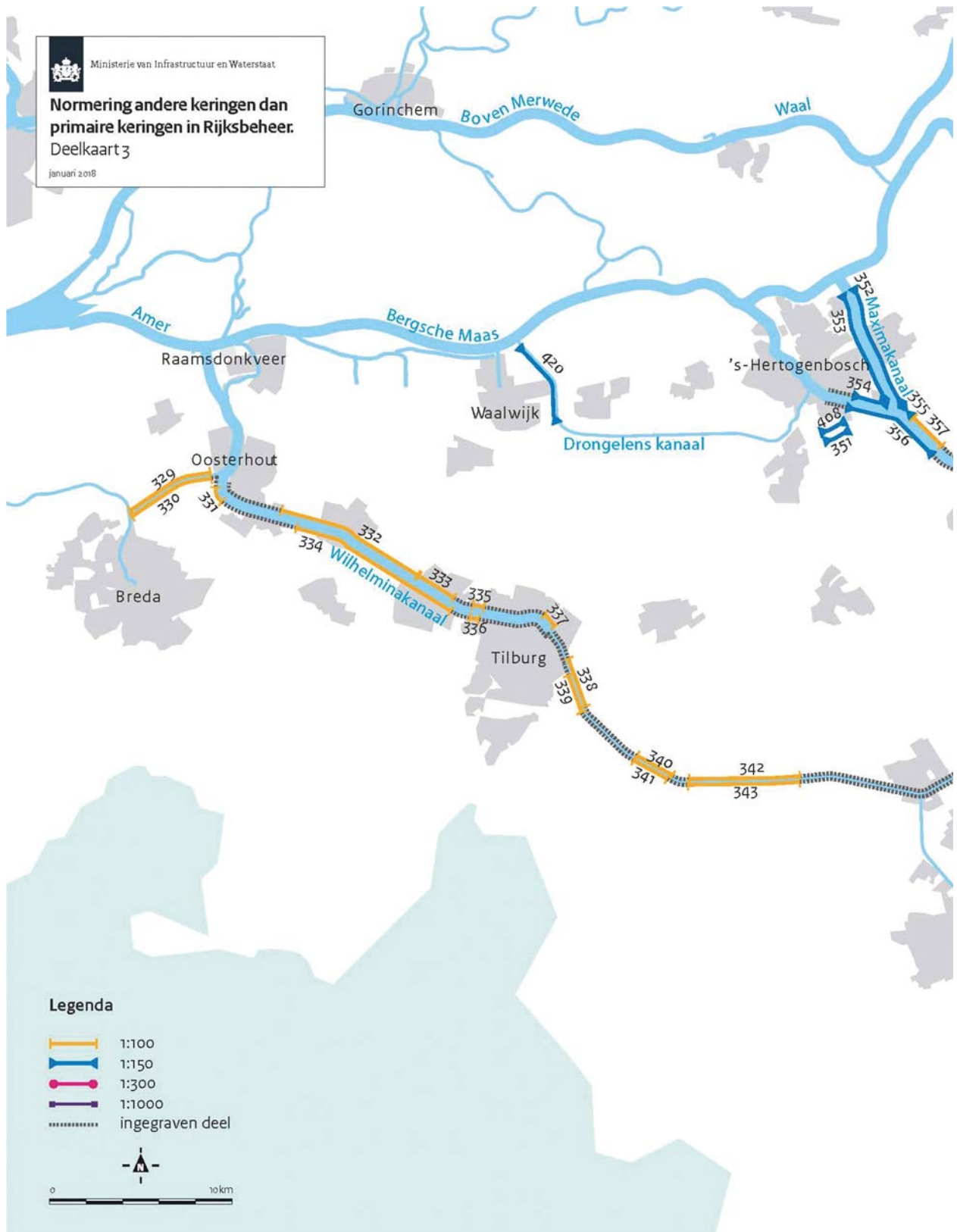

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Normering andere keringen dan primaire keringen in Rijksbeheer.

Deelkaart 3

januari 2018

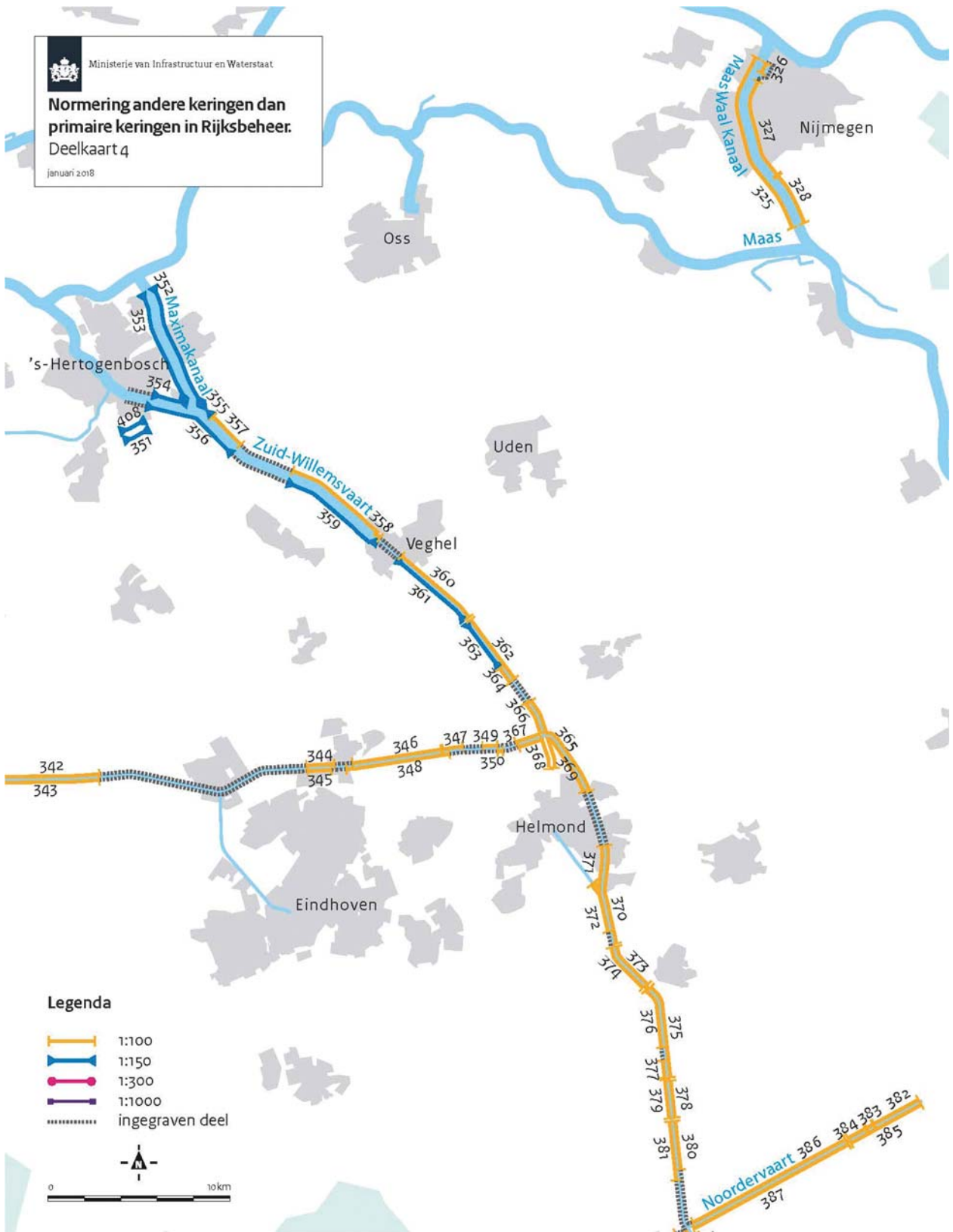

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Normering andere keringen dan primaire keringen in Rijksbeheer. Deelkaart 4

januari 2018

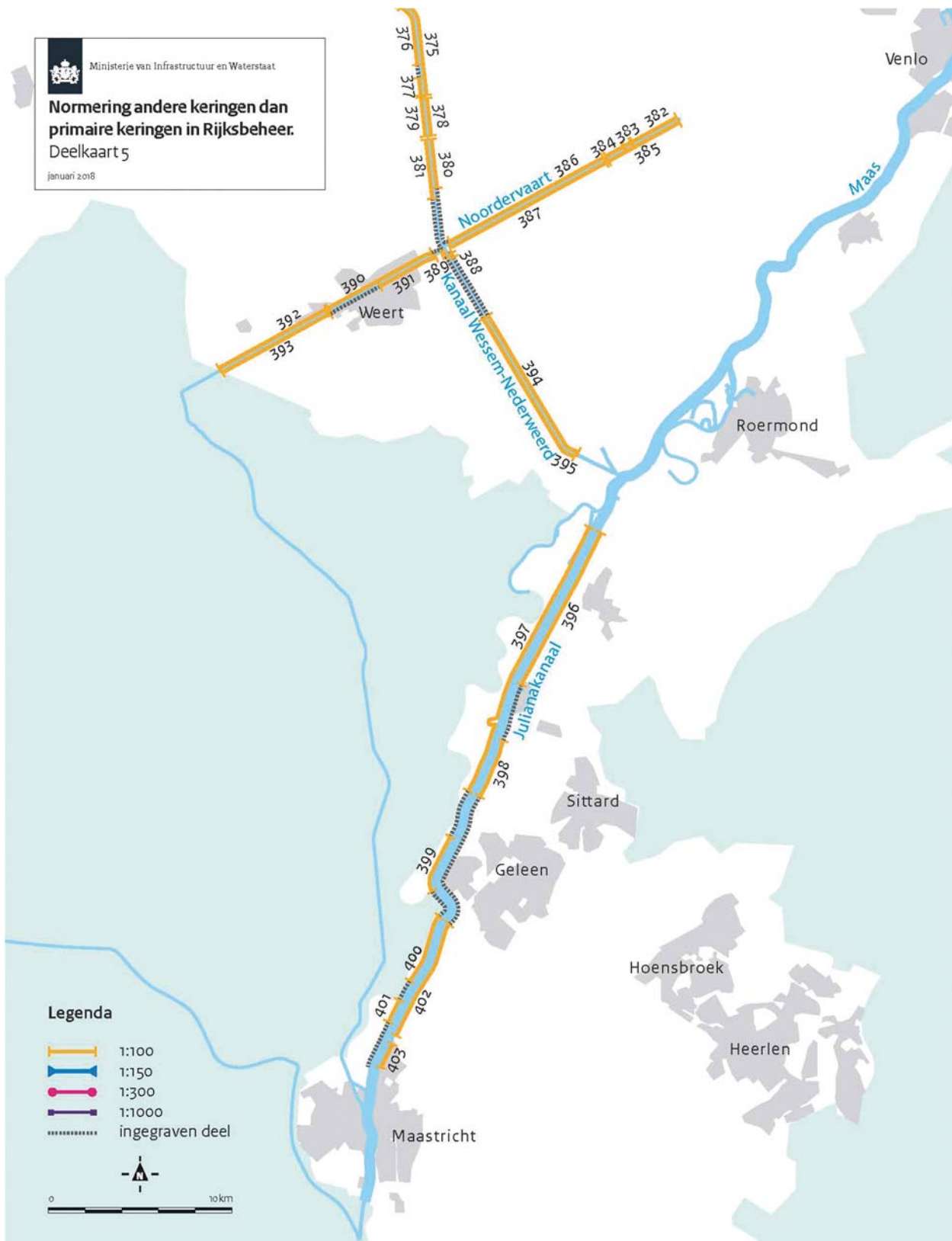

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Normering andere keringen dan primaire keringen in Rijksbeheer.

Deelkaart 5

januari 2018

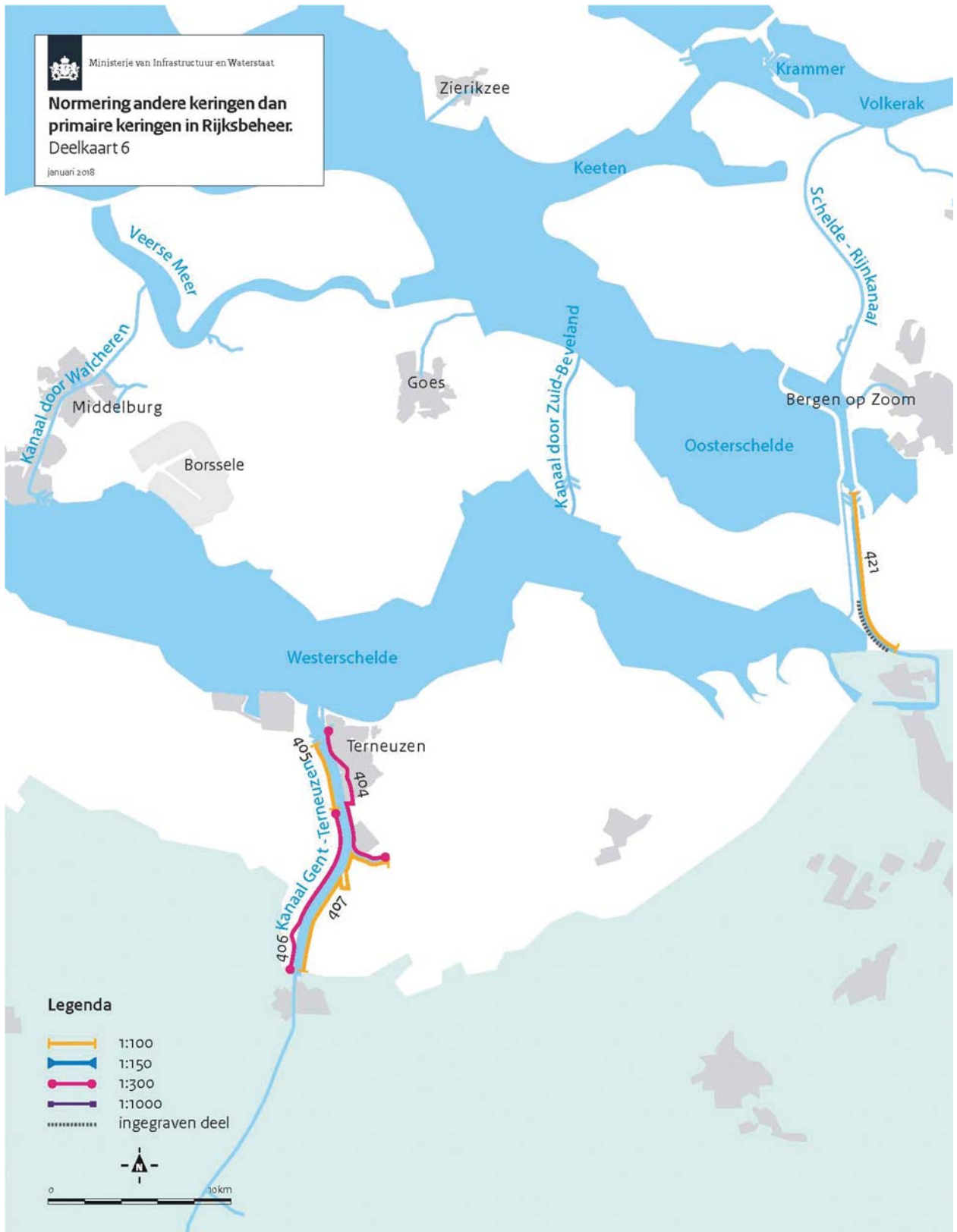

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Normering andere keringen dan primaire keringen in Rijksbeheer.

Deelkaart 6

januari 2018

NOTA VAN TOELICHTING

Algemeen

1. Inleiding

Achter het stelsel van primaire waterkeringen, dat ons land beschermt tegen overstromingen vanuit de zee, de grote rivieren en de grote meren (buitenwater), bevinden zich duizenden kilometers andere dan primaire waterkeringen¹ die laaggelegen gebieden tegen overstroming door binnenwater beschermen. In deze gebieden bevinden zich woonwijken, bedrijventerreinen en luchthavens. Gelet op het belang van de door niet-primaire waterkeringen beschermde gebieden, is het gewenst dat naast primaire waterkeringen ook voor niet-primaire waterkeringen veiligheidsnormen zijn vastgelegd. Verreweg het grootste deel van deze keringen is bij waterschappen in beheer; enkele zijn krachtens artikel 3.1, eerste lid, van de Waterwet in beheer bij het Rijk. Die keringen zijn aangewezen in bijlage III bij het Waterbesluit. Dit betreft voornamelijk kaden langs zogenaamde rijkskanalen. Deze worden op grond van de Waterwet genormeerd. Voor de meeste keringen is dat al gebeurd. Het onderhavige besluit regelt de normering van drie waterkeringen die in beheer zijn bij het Rijk en met ingang van 1 januari 2017 op grond van artikel 2.4 van de Waterwet genormeerd dienen te worden als niet-primaire waterkering: de Westelijke kanaaldijk Amsterdam-Rijnkanaal en Lekkanaal tussen Amsterdam en Nieuwegein, de Westelijke kanaaldijk Afwateringskanaal 's-Hertogenbosch Drongelen en de kanaaldijk Kreekrakpolder. Daarnaast vervallen (in twee stappen) uit bijlage III, onderdeel 1, bij het Waterbesluit de voorhavendijken bij de Prinses Beatrixsluizen, Koninginnensluizen en Prinses Irenesluizen. Deze voorhavendijken worden in beheer overgedragen aan het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden.

2. Aanleiding en achtergrond

Met veiligheidsnormen voor niet-primaire waterkeringen wordt het maatschappelijk nog aanvaardbaar te achten risico voor de bescherming tegen overstromingen vanuit binnenwateren vastgelegd. Daarbij wordt gebruikgemaakt van te onderscheiden overstromingspatronen, die ertoe kunnen leiden dat verschillende delen van een waterkering aan verschillende normen moeten voldoen. De normen bieden burgers en bedrijven duidelijkheid over de bescherming waarop zij mogen rekenen. Voor de beheerder (het Rijk/Rijkswaterstaat) maken de normen duidelijk waaraan met beheer en onderhoud moet worden voldaan.

Met een wijziging van de Waterwet op 1 januari 2017 is een nieuw stelsel voor de bescherming tegen overstromingen vanuit het buitenwater ingevoerd.² Uitgangspunt van de nieuwe normering is de risicobepaling, waarbij veiligheidsnormen in de meeste gevallen zijn uitgedrukt in een overstromingskans per dijktraject. De normering in de vorm van dijkeringen is verlaten, waardoor een aantal waterkeringen die tot 1 januari 2017 van een dijkkring deel uitmaakten, hun functie in het primaire systeem hebben verloren. Zo ook de Westelijke kanaaldijk Amsterdam-Rijnkanaal en Lekkanaal tussen Amsterdam en Nieuwegein, de Westelijke

¹ Dit is de wettelijke term die wordt gebruikt in artikel 2.4 van de Waterwet. Ze worden ook wel niet-primaire of regionale waterkeringen genoemd.

² Wet van 2 november 2016 tot wijziging van de Waterwet en enkele andere wetten (nieuwe normering primaire waterkeringen) (Stb. 2016, 431).

kanaaldijk Afwateringskanaal 's-Hertogenbosch Drongelen en de kanaaldijk Kreekrakpolder. Deze waterkeringen vervullen nog wel een functie in het regionaal systeem. Daarom zijn deze keringen met ingang van 1 januari 2017 toegevoegd aan bijlage III, onderdeel 2, bij het Waterbesluit als andere dan primaire waterkeringen in beheer bij het Rijk.³ Deze waterkeringen houden de vaarweg in stand en beschermen het achterliggende gebied tegen overstromingen vanuit de genoemde kanalen.

De Waterwet bepaalt in het nieuwe tweede lid van artikel 2.4 dat voor de voornoemde waterkeringen de veiligheidsnormen uiterlijk 1 januari 2019 moeten zijn vastgesteld. Bij het onderhavige besluit wordt dat gedaan. Daarnaast worden de coördinaten van de begin- en eindpunten van de reeds genormeerde dijkdelen geactualiseerd en op een eenduidige wijze vastgelegd.

De overdracht van de voorhavendijken vloeit voort uit het Bestuursakkoord Water van 2011, waarin is afgesproken dat primaire waterkeringen die de toen nog gehanteerde dijkringen omsluiten, volledig bij waterschappen in beheer zijn. Daartoe wordt een overeenkomst gesloten. De overdracht wordt geformaliseerd door het onderhavige besluit.

3. Hoofdpijnen van het besluit

De voornoemde drie waterkeringen die sinds 1 januari 2017 niet meer tot het primaire systeem behoren, maar zijn aangemerkt als andere dan primaire waterkeringen in beheer bij het Rijk, worden bij het onderhavige besluit van veiligheidsnormen voorzien. Voor de voormalige dijkkring 14 hebben de hoogheemraadschappen De Stichtse Rijnlanden, Amstel, Gooi en Vecht en Rijnland met Rijkswaterstaat een advies opgesteld over de voor de voormalige primaire keringen te hanteren veiligheidsnormen. De geadviseerde normen voor de Westelijke kanaaldijk Amsterdam-Rijnkanaal en Lekkanaal tussen Amsterdam en Nieuwegein zijn overgenomen. Voor de Westelijke kanaaldijk Afwateringskanaal 's-Hertogenbosch Drongelen wordt in overeenstemming met de in de regio gemaakte bestuurlijke afspraken een veiligheidsnorm van 1:150 per jaar gehanteerd. De veiligheidsnorm van de kanaaldijk Kreekrakpolder is bepaald met de door de gezamenlijke provincies ontwikkelde methodiek voor regionale keringen.

De in bijlage III, onderdeel 2, bij het Waterbesluit opgenomen waterkeringen zijn onderverdeeld in kleinere delen waaraan een waterveiligheidsnorm is verbonden, in het Waterbesluit gedefinieerd als «dijkdelen». Daarbij maakt een waterkerend kunstwerk dat onderdeel vormt van een waterkering, mits het niet anders is genormeerd, deel uit van het dijkdeel waarin het is gelegen. Daarvoor geldt de norm van het dijkdeel waarin het is gelegen. Voor drie in de Westelijke kanaaldijk van het Amsterdam-Rijnkanaal gelegen waterkerende kunstwerken zijn afzonderlijke normen gesteld, waardoor het aparte dijkdelen zijn (413, 415 en 417). Deze waterkerende kunstwerken scheiden het Amsterdam-Rijnkanaal van boezemwateren met boezemkaden in hogere veiligheidsklassen. De normen van die waterkerende kunstwerken zijn gelijkgesteld aan de normen voor de achterliggende boezemkaden.

³ Besluit van 6 december 2016 tot wijziging van het Waterbesluit (wijziging status van enkele rijkswaterkeringen, aanwijzing voormalige primaire waterkeringen ten behoeve van subsidiëring en een technische wijziging) (Stb. 2016, 492).

De normen zijn uitgedrukt in jaarlijkse overschrijdingskansen van de hoogwaterstanden waartegen het dijkdeel bestand moet zijn. Bijvoorbeeld, een norm uitgedrukt in een overschrijdingskans van 1:100 betekent dat een dijkdeel een waterstand moet kunnen keren die gemiddeld eenmaal per honderd jaar bereikt of overschreden wordt. Bij het ontwikkelen van de normen is aansluiting gezocht bij de wijze waarop keringen door de provincies worden genormeerd. Daarbij is gebruikgemaakt van de door het IPO opgestelde richtlijnen voor boezemkaden en andere niet-primaire keringen. Daarmee is een uniforme aanpak van de niet-primaire waterkeringen in ons land gewaarborgd. De hoogte van de norm is afhankelijk van de economische schade die bij een doorbraak valt te verwachten. Hoe groter de verwachte gevolgen van een doorbraak, hoe strenger de norm. In het algemeen is een norm van 1:100 per jaar gehanteerd. Voor delen van waterkeringen die een groter belang beschermen dan waarvan in het algemeen sprake is achter niet-primaire waterkeringen, is een strengere norm gehanteerd.

In een waterkering kunnen ook ingegraven delen gelegen zijn, zoals bij De Meern. Er is daar geen sprake van een kade of dijk, dus feitelijk ook niet van een waterkering die kan bezwijken. Daaraan is geen norm toegekend, omdat het maaiveld naast het kanaal hoger ligt dan het kanaalpeil. Dat water over de kering komt en het achterliggende gebied overstroomt, is praktisch onmogelijk. In de ingegraven delen kunnen waterkerende kunstwerken voorkomen die een verbinding vormen met landinwaarts, lager gelegen gebied. Op grond van het vierde lid van artikel 2.2a (nieuw) van het Waterbesluit geldt voor die kunstwerken een norm van 1:100. Om die reden worden zij vermeld in bijlage IB bij het Waterbesluit. Andere redenen waarom ingegraven delen in deze bijlage zijn opgenomen, zijn dat de strook naast het kanaal voor het beheer door Rijkswaterstaat van belang is en dat de betreffende waterkeringen, dus de combinatie van ingegraven en niet-ingegraven delen, een aaneengesloten geheel vormen.

Bijlage IA bij het Waterbesluit wordt vervangen om de rijksdriehoeks-coördinaten op consistente wijze (ten opzichte van de feitelijke situatie en ten opzichte van elkaar) weer te geven. Daartoe is de volgorde van de coördinaten per dijktraject aangepast. Tevens zijn noodzakelijke correcties aangebracht. De veiligheidsnormen per dijkdeel zijn in beginsel ongewijzigd gebleven; er is één uitzondering, welke in de artikelsgewijze toelichting bij artikel I, onderdeel B, is aangegeven.

Tot slot wordt, zoals aangegeven, bijlage III, onderdeel 1, bij het Waterbesluit aangepast, zodat de voorhavendijken bij de Prinses Beatrixsluizen, Koninginnensluizen en Prinses Irenesluizen niet langer in beheer zijn bij het Rijk, maar bij het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (via de provinciale verordening waarmee het waterbeheer is toegekend aan het waterschap). Met deze overdracht wordt voldaan aan de tussen Rijkswaterstaat en de Unie van Waterschappen gesloten afspraken op 14 december 2012. Deze afspraken zijn weer een uitwerking van het Bestuursakkoord Water dat in 2011 is gesloten op basis van het advies dat bekend staat onder Brokx-Nat. In het Bestuursakkoord Water is daarover de volgende passage opgenomen: «Dijkkringen, gebieden beschermd tegen buitenwater door een primaire waterkering, zijn voor het grootste gedeelte in beheer bij de waterschappen. Voorliggende primaire waterkeringen, zoals de stormvloedkeringen en de dammen, zijn voor het grootste deel in beheer bij het Rijk. We gaan toe naar een situatie waarbij alle dijkkringen volledig in beheer zijn bij de waterschappen en alle voorliggende primaire waterkeringen in beheer zijn bij het Rijk. In 2011 zullen de waterschappen en Rijkswaterstaat conform de onderling gemaakte afspraken uit januari 2011 komen tot overdracht van keringen

en wateren. Het algemene uitgangspunt daarbij is dat overdracht moet leiden tot doelmatiger en transparanter beheer en onderhoud. Voor de primaire keringen is de filosofie dat dijkeringen worden gesloten en in beheer komen van waterschappen en verbindende keringen, met aan de achterzijde rijkswater, in beheer bij Rijkswaterstaat komen.» De overdracht (door middel van de een overeenkomst en dit besluit) geeft uitvoering aan de Afspraken Areaaloverdracht voor de primaire keringen binnen het gebied van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden. Er moeten nog afspraken worden gemaakt over het exacte moment van overdracht. Daarom wordt de formalisering van de overdracht in het Waterbesluit op een bij koninklijk besluit te bepalen moment geëffectueerd (zie artikel I, onderdeel D, en artikel II van dit besluit). De overdracht van de voorhavendijk Oost bij de Prinses Beatrixsluizen kan waarschijnlijk pas op een later moment plaatsvinden dan de overdracht van de andere voorhavendijken. De voorhavendijk Oost betreft namelijk een nieuwe dijk, waarvan de aanleg onderdeel is van het nog in uitvoering zijnde realisatieproject voor de aanleg van de derde kolk van de Beatrixsluis. Vandaar dat de overdracht daarvan op een nog later bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip kan worden geregeld.

4. Uitvoering en handhaving

De waterkeringen die bij het onderhavige besluit worden genormeerd, dienen vanaf de datum van inwerkingtreding van het besluit aan de gestelde normen te voldoen. Rijkswaterstaat is als de feitelijke beheerder van de desbetreffende waterkeringen door het onderhavige besluit gebonden om de waterkeringen aan de normen te laten voldoen. Om te beoordelen of de waterkeringen aan de normen voldoen, zullen deze keringen door Rijkswaterstaat worden getoetst. Dat gebeurt aan de hand van voorschriften voor toetsing en de op grond van artikel 2.5 van de Waterwet bij ministeriële regeling⁴ vastgestelde hydraulische randvoorwaarden. De Inspectie Leefomgeving en Transport ziet toe op de correcte naleving van die voorschriften bij de toetsing van de waterkeringen aan de wettelijke veiligheidsnormen door Rijkswaterstaat. Rijkswaterstaat en de Inspectie Leefomgeving en Transport zullen de resultaten van de toetsing rapporteren aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat. De Minister is voornemens de Tweede Kamer en de colleges van gedeputeerde staten te informeren over de resultaten van de toetsing. De eerste toetsing door Rijkswaterstaat zal plaatsvinden op basis van de situatie in 2020. Uitgaande van een voorgenomen twaalfjaarlijkse toetscyclus, zoals die ook voor de primaire waterkeringen geldt, zal de daaropvolgende toetsronde in 2032 afgerond zijn. Wanneer uit de toetsing blijkt dat een waterkering niet aan de gestelde norm voldoet, brengt Rijkswaterstaat de waterkering in een zodanige staat dat aan de norm wordt voldaan.

5. Financiële gevolgen voor het Rijk

Rijkswaterstaat beoordeelt of de waterkeringen aan de norm voldoen. Voor eventuele maatregelen die noodzakelijk zijn om de drie waterkeringen aan de veiligheidsnorm te laten voldoen, is in het Hoogwaterbeschermingsprogramma (een onderdeel van het deltaxfonds) een bedrag van € 80 miljoen gereserveerd.

Ten aanzien van de overdracht van het beheer van de voorhavendijken bij de Prinses Beatrixsluizen, de Koninginnensluizen en de Prinses Irenesluizen is in de afspraken uit het Bestuursakkoord Water opgenomen dat het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden een «gewinningsbijdrage» van € 180.000,- van Rijkswaterstaat betaald krijgt. Uitgangspunt in

⁴ Te weten de Regeling veiligheid niet-primaire waterkeringen in rijksbeheer.

deze afspraken is verder dat naast het beheer ook de eigendom wordt overgedragen. Daarnaast zijn nadere afspraken gemaakt over de kosten die het Hoogheemraadschap gaat maken voor versterking van de voorhavendijken. Die versterking is nodig om de dijken aan de nieuwe normering van primaire waterkeringen te laten voldoen.⁵ Die kosten kunnen – op basis van de huidige inschatting – € 23,7 miljoen bedragen. Afgesproken is dat de kosten worden gedragen door het Rijk. Deze kosten komen ten laste van het deltafonds.

6. Gevolgen

De normering van niet-primaire waterkeringen biedt burgers en bedrijven in de achtergelegen gebieden duidelijkheid over de vraag op welke veiligheid gerekend mag worden. Voor Rijkswaterstaat biedt het een basis voor het beheer en onderhoud, aangezien kan worden uitgegaan van een vastgestelde veiligheidsnorm.

Dit besluit heeft ten aanzien van de normering geen administratieve of financiële gevolgen voor burgers en bedrijven. Het betreft normen voor waterkeringen die in beheer zijn bij het Rijk.

Voor wat betreft de overdracht van het beheer van de voorhavendijken zijn er wel gevolgen voor overheden: het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden is vanaf de overdracht verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van de voorhavendijken. Om het waterschap tegemoet te komen, is voorzien in een zogenaamde «gewenningsbijdrage» van € 180.000,- en de afspraak dat het Rijk de kosten voor een eventueel nodige versterking in het kader van de nieuwe normering per 1 januari 2017 zal dragen. Een deel van de gronden die zijn overgedragen, zijn verpacht. Het waterschap neemt de gronden over en respecteert de geldende overeenkomsten.

7. Advisering en consultatie

In overeenstemming met artikel 2.4, eerste lid, van de Waterwet zijn de betrokken colleges van gedeputeerde staten over de voorgestelde normen gehoord. De colleges van Noord-Holland en Zeeland hebben instemmend op de voorgestelde normen gereageerd. Het college van gedeputeerde staten van Utrecht vroeg aandacht voor de op het Amsterdam-Rijnkanaal uitkomende Zuidersluis en de onder dit kanaal gelegen sifon en adviseerde voor beiden een strengere norm te hanteren. Over de normering van de Zuidersluis heeft overleg met de provincie Utrecht plaatsgevonden. Uitkomst daarvan is dat, onder de voorwaarde dat de naar het Amsterdam-Rijnkanaal kerende deuren in goede waterkerende staat worden gehouden, de provincie met de voorgestelde norm kan instemmen. De betreffende sifon maakt geen deel uit van de waterkering langs het Amsterdam-Rijnkanaal, maar is onderdeel van het watersysteem van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden. De normering daarvan is geen bevoegdheid van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, maar van de provincie Utrecht.

Met het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden is overeenstemming bereikt over de overdracht van de voorhavendijken bij de Prinses Beatrixsluizen, de Koninginnensluizen en de Prinses Irenesluizen. De eerste stap daartoe was al in 2011 gezet bij het Bestuursakkoord Water. De overeenstemming wordt vervolgens vastgelegd in een overdrachts-overeenkomst tussen Rijkswaterstaat en het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden. De overeenkomst is ter kennisgeving met de

⁵ De sluizen vallen binnen de dijktrajecten 15-1 en 44-1 in de bijlagen bij de Waterwet.

provincie Utrecht gedeeld. De provincie heeft geen bezwaren tegen de overdracht geuit. Hiermee is voor de betreffende aanpassing van bijlage III bij het Waterbesluit (artikel I, onderdeel D) voldaan aan artikel 3.1, vijfde lid, van de Waterwet.

Omdat dit besluit enkel een toevoeging van drie keringen aan het Waterbesluit, technische wijzigingen in de bijlagen IA en IB bij het Waterbesluit en de overdracht van de beheer van de voorhavendijken langs het Amsterdam-Rijnkanaal betreft, heeft de Inspectie Leefomgeving en Transport afgezien van een uitvoerbaarheids- en handhaafbaarheids-toets. De directeur-generaal Rijkswaterstaat heeft, in de voorbereiding van de wijziging van de Waterwet per 1 januari 2017, reeds zijn visie gegeven op de overgang van de drie waterkeringen van het primaire naar het regionale systeem.

Aangezien er geen noemenswaardige gevolgen zijn voor burgers, bedrijven en instellingen (geen verandering in verplichtingen en rechten, administratieve lasten of uitvoeringslasten; zie paragraaf 6 van deze toelichting), is afgezien van internetconsultatie. Dat is in lijn met het kabinetsstandpunt inzake internetconsultatie.⁶

Artikelsgewijs

Artikel I, onderdeel A

Per abuis was het artikel betreffende de normering van andere dan primaire waterkeringen in beheer bij het Rijk genummerd als 2.1a. Gezien de plaatsing na paragraaf 1 van hoofdstuk 2 van het Waterbesluit, zou het artikel als 2.2a genummerd moeten zijn. Bij dit besluit is dat hersteld. Daarnaast wordt voor de leesbaarheid een komma ingevoegd in het derde lid.

Artikel I, onderdeel B

Bijlagen IA bij het Waterbesluit is bij het onderhavige besluit opnieuw vastgesteld. In bijlage IA zijn begrenzingen van en veiligheidsnormen voor dijkdelen weergegeven. Aan de tabel zijn de dijkdelen 409 tot en met 421 met begin- en eindpunten en veiligheidsnormen toegevoegd. Deze betreffen de Westelijke kanaaldijk Amsterdam-Rijnkanaal en Lekkanaal tussen Amsterdam en Nieuwegein (409 tot en met 419), de Westelijke kanaaldijk Afwateringskanaal 's-Hertogenbosch Drongelen (420) en de kanaaldijk Kreekrakpolder (421).

De locaties die zijn aangeduid met de (x- en y-)rijksdriehoekscoördinaten in de tweede en derde kolom van bijlage IA vormen de begin- en eindpunten van de dijkdelen. Zo ontstaat geen onduidelijkheid over waar binnen de waterkering als geheel welke norm geldt. Echter, de desbetreffende coördinaten bleken in sommige gevallen licht af te wijken van de feitelijke situatie. Daarnaast waren de begin- en eindpunten ten opzichte van elkaar niet consequent weergegeven, in die zin dat bijvoorbeeld soms het meest zuidelijke punt het beginpunt van een dijkdeel was, terwijl bij een ander dijkdeel het meest zuidelijke punt juist het eindpunt was. Deze inconsequenties zijn opgelost door bijlage IA in haar geheel opnieuw vast te stellen.⁷ Daarin zijn de rijksdriehoekscoördinaten geactualiseerd en zijn de meest noordelijke coördinaten telkens het beginpunt van een dijkdeel. De veiligheidsnormen zijn ongewijzigd gebleven, met uitzondering van

⁶ Kamerstukken II 2009/10, 29 279, nr. 114 en Kamerstukken II 2012/13, 29 362, nr. 224.

⁷ De wijziging van bijlage IA is omvangrijk, ondanks dat die niet inhoudelijk is. Alleen ten aanzien van de dijkdelen 301 tot en met 309, 311, 325, 399 en 406 zijn geen wijziging opgetreden.

die van dijkdeel 357. De veiligheidsnorm daarvoor was per abuis vermeld als 1:1000, terwijl die feitelijk 1:100 is. Op de kaart in bijlage IB bij het Waterbesluit was dit wel goed weergegeven.

Artikel I, onderdeel C

Bijlage IB is eveneens opnieuw vastgesteld. Daarin zijn, op grond van het tweede lid van artikel 2.2a (nieuw) van het Waterbesluit, de dijkdelen weergegeven die op grond van het eerste lid in bijlage IA zijn begrensd. Ten opzichte van de vorige versies van de kaarten zijn daar dus in ieder geval de drie eerdergenoemde niet-primaire waterkeringen bijgekomen. De veiligheidsnormen die gelden voor de aangeduide dijkdelen zijn op basis van het derde lid van artikel 2.2a (nieuw) van het Waterbesluit weergegeven in de vierde kolom van bijlage IA. Zoals in paragraaf 3 aangegeven, zijn de veiligheidsnormen uitgedrukt in overschrijdingskansen. De normen zijn ook terug te zien in de legenda van de kaarten in bijlage IB.

Vanwege de schaalgrootte geven de overzichtskaarten in bijlage IB de ligging van de keringen en dijkdelen daarvan slechts globaal weer. De ligging van de dijkdelen 371, 372 en 401 is iets anders geworden op de nieuwe kaarten in bijlage IB in vergelijking met de kaarten zoals die waren opgenomen in bijlage IB voor de inwerkingtreding van het onderhavige besluit. De weergave op de kaarten is niet bedoeld om de exacte ligging en afmetingen van de waterkering vast te leggen. De ligging, vorm, afmeting en constructie stelt de beheerder, oftewel de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, feitelijk Rijkswaterstaat, op grond van artikel 5.1 van de Waterwet vast in de legger. Bij de legger hoort een overzichtskaart, waarop de ligging van waterstaatswerken en daaraan grenzende beschermingszones zijn vermeld.

Artikel I, onderdeel D

In bijlage III, onderdeel 1, bij het Waterbesluit zijn de primaire waterkeringen aangewezen die in beheer zijn bij het Rijk. Daartoe behoren ook de Prinses Beatrixsluizen, de Koninginnensluizen en de Prinses Irenesluizen. Voor de inwerkingtreding van dit besluit vielen de voorhavendijken daar ook onder. Nu het beheer van die voorhavendijken wordt overgedragen aan het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, wordt bijlage III, onderdeel 1, in lijn daarmee aangepast.

De overdracht van de voorhavendijk Oost bij de Prinses Beatrixsluizen kan waarschijnlijk niet tegelijk met de andere voorhavendijken worden gerealiseerd. Die overdracht zal plaatsvinden op een later tijdstip dan de overdracht van de andere voorhavendijken. Daartoe is gekozen voor een getrapte aanpassing van het betreffende onderdeel in bijlage III, onderdeel 1, bij het Waterbesluit. Eerst wordt daarin gespecificeerd dat alleen de voorhavendijk Oost in beheer is bij het Rijk, aangezien de voorhavendijk West al eerder in beheer kan komen bij het Hoogheemraadschap. Met ingang van een koninklijk besluit vast te stellen tijdstip vervalt vervolgens de vermelding van de voorhavendijken bij de Prinses Beatrixsluizen, zodat die formeel geheel bij het waterschap in beheer zijn.

Artikel II

Dit besluit treedt vrijwel volledig (met uitzondering van artikel I, onderdeel D) in werking met ingang van 1 juli 2018. Dit betekent een afwijking van de minimum invoeringstermijn van het systeem van vaste verandermomenten van regelgeving, opgenomen in Aanwijzing 4.17,

vijfde lid, van de Aanwijzingen voor de regelgeving. Reden daarvoor is het publieke voordeel van een snelle inwerkingtreding (uitzonderingsgrond a).

De inwerkingtreding van artikel I, onderdeel D, zal bij koninklijk besluit worden bepaald, omdat de bestuurlijke afstemming daarvan nog moet worden afgerond. Daarna kan het moment van de formele overdracht via het Waterbesluit worden bepaald. Bij de inwerkingtreding zal rekening worden gehouden met het systeem van vaste verandermomenten van regelgeving.

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat,
C. van Nieuwenhuizen Wijbenga